debatt@dn.no

Andejakt?

Var det jakt vi var med på, finanskollegaene? Å stå på en rampe og skyte ned oppdrettsfugl, som så kastes i søppelsekker?

50.000 norske kroner bytter hender og 100 døde og skadede oppdrettsender samles opp. Skrytebilde blir tatt før endene kastes i søppelsekker. Dette må feires på Stureplan

Denne flokken med ender er importert fra Sverige til Leopold Axel Løvenskiolds eiendom nord for Skien. Foto: Christopher Olssøn

September 2014: Åtte finanskollegaer stiller seg opp på rekke med hagler og lommene fulle av ammunisjon. Et hundretall ender jages opp fra dammer i retning de forventningsfulle jegerne. Skuddsalvene ljomer idet endene rømmer fra hunder og gårdsarbeidere og rett inn i sonen for tette haglbyger. Få timer senere har 50.000 norske kroner byttet hender og 100 døde og skadede oppdrettsender samles opp.

Skrytebilde blir tatt før endene kastes i søppelsekker for destruksjon. Dette må feires på Stureplan.

Jeg var selv en del av dette jaktlaget denne nydelige høstdagen på et ærverdig gods en times kjøring nord for Stockholm. Som tidligere aksjemegler med nettverk innenfor Oslos finanssektor og med en familie langt over gjennomsnittet glad i jakt og friluftsliv, var det lett å takke ja til jakthelg.

En positiv og ressurssterk gjeng med finanskollegaer skulle på eksklusiv andejakt.

Før andejakt blir stokkandkyllinger avlet og produsert i store lagre. Få uker gamle blir de solgt til godseiere for 20-30 kroner stykket. Det investeres videre tid og ressurser i å plassere endene ut på dammer, hvor de blir foret opp før jakten starter.

Når tiden er inne og jegeren inntar skyterampene, betaler han en pris på flere hundre kroner per død and. Etter nedskytingen har endenes markedspris falt til mellom 0 og 30 kroner per stykk. Realiteten er at mesteparten av jaktutbyttet blir sett på som verdiløst grunnet lav etterspørsel og lite gunstige omkostninger, og det blir derfor destruert eller gitt bort etter jakten. Dessuten er ofte kjøttet gjennomboret av hagl og ødelagt.

At dette er et trist faktum, kan alle parter si seg enig i, den vennlige svenske godseieren fra fjorårets jakt inkludert. Han kan fortelle at det er mulig for jegerne å ta med seg endene hjem, men at få av dem gjør det.

Konklusjonen er at dette ikke handler om å høste fra naturen, men å ta liv av dyr for underholdningsverdien. Men hvilke konsekvenser har denne typen jakt? Når godseier Leopold Axel Løvenskiold importerer tusenvis av oppdrettsender fra Sverige til Norge for andejakt, importerer han en utbredt tradisjon.

I Norge har den foreløpig uteblitt. Spørsmålet er om tradisjonen er godt nok vurdert og gjennomtenkt før vi tar den imot med åpne armer. Burde ikke viltloven og dyrevernsloven sikre en god ressursutnyttelse og hindre at dyr lider en meningsløs død?

Kan det ansees som bærekraftig forvaltning av landbruket når jordbruksressurser brukes på mat til oppdrettsand, eller såkalte «sporting birds»?

Verken eiere, kommunen eller Mattilsynet har tilsynelatende reagert på at Miljødirektoratet ikke har gitt sin tillatelse til at over 5000 oppdrettsdyr settes ut i naturen. Dette vitner om dårlig kommunikasjon og kunnskap. Det er et biologisk faktum at arter utvikler spesifikke lokale kjennetegn og tilpasser seg de lokale omgivelsene den lever i.

Slipper man ut et relativt stort antall oppdrettsdyr i en liten norsk skog, vil man kunne skape en rask og unaturlig omvelting i det økologiske samspillet. Vi kjenner allerede godt til problemstillingen om oppdrettslaks i lakseelver, med faren for at den unike genetikken til villaksen utraderes, og man blir sittende

Skage Grønneberg, økologi- og naturforvaltningsstudent ved NMBU

igjen med en dårlig tilpasset art.

Med menneskers stadig inngripen i naturen, er det helt avgjørende at de med fagkunnskap og uten økonomiske intensiver får frie tøyler til å vurdere hva som er forsvarlig, slik at ikke den naturlige evolusjonens skaperverk ødelegges av menneskers utrettelige behov for penger.

Det er unødvendig å kommentere ironien i å bruke terminologien jakt og jegere i denne sporten. Fra Norges Jeger- og Fiskeforbund (NJFF) heter det at jegeren og naturen skal gå hånd i hånd. Å stille seg opp på en rampe, hvorpå hensikten er å skyte ned flest mulig oppdrettsfugl, kan for mange fremstå som lite naturlig. Uten å definere den mye omtalte jaktmoralen, kan det føles riktig å trekke den frem i lyset nettopp her. Viltlovens paragraf 19 om human jakt lyder: Jakt og fangst skal utøves på slik måte at viltet ikke utsettes for unødige lidelser (...).

Hva unødig lidelse er, er imidlertid oppe for debatt. Det kan synes å være på grensen til det absurde å forsvare å ta livet av dyr og fugler med underholdning og økonomisk gevinst som eneste hensikt. God moral innebærer og defineres som evnen til å se hva som er riktig og galt.

I år takket jeg nei til den velmente og entusiastiske innbydelsen om en repetisjon av fjorårets vellykkede andejakt.

Skage Grønneberg, bachelor in business administration, nå økologi- og naturforvaltningsstudent ved NMBU

Se også side 17

Innlegg
Skage Grønneberg

DN 13. august 2015